

Buriaad-Mongol UNEEN

BK(b) Paartiin Buriad-Mongol Oblastnoi Komiteed ba BMASSR-ei
Centraalna Gyisedxexe Komiteedei yderbyriilin gazeed

№ 169 (2503)
1938 onoi
IJJYLUUIN
22
PIAATNICA
15-dxi zilee garni
ULAAN-YDE goorod
BMASSR

M Y N O D E R E I N O O M E R T O :

EXIN NIUR

Zootexniicceske barilganuudai
xydelmeriiji oirin sagta
dyrygexe

RSFSR-ei Verxoovno Soveedei negegeer Seessi
RSFSR-ei Konstituuciin zarim statjaanuudta xubilaltanuud
ba nemetenyyd

RSFSR-ei VERXOOVNO SOVEEDEI NEGEDEGEER SEESSI

Verxoovno Soveedei negedexi Seessi deere depytaad
I. S. XOXLOOVOI xelhen doklaad*)

Xeden million toonoi zize-
xen tariaasadai azaxiinuud xaa-
daa pomeesigyyd ba kapitaliist-
nuudai garta baihan jym.

Pomeesigyyd ba kapitaliit-
nuudai gospoostvolon baixada,
orus xydelmeriif bolbol jaduu-
xan baidalaar azahuuza baigaa.

Azalaat jaduuxan xylehn, ge-
melteme xynde, arba-arbanxojor

caasai xydelmeriin yder, eks-

ploataatornuud ba tereenei tu-
hamarsuu soobori zarsa bailga,

xydelmerigiyelde, tuhalamzaar

xangagdaxagi ba gasuudalta

ybege naham bololg, ede byge-
de xadaa, xydelmerisdei aza-

baidaliit zabolto, gasuudalta

bolgodog baigaa.

SSSR-ei araduudai axadygei

bylede udaridaxiyyrigen orod

aratda xabaadana. Bolşevigyi-

dei paartiiin xytelberi doro,

tariaasian zontoi xamta jabaza,

pomeesigyyd ba kapitaliistnuu-

dai gospoostviji unagaahan

orodoi xydelmerisen angi bolbol

ilaltata socialis revoliyyicii tu-

gijii egeel tyryyn urghen ba

eneegeere, ilaltata socialis ba-

gulyualtada, eeriingoe

gyrenei azabaidaliit baigulxa,

ekonomiicceske ba kyltyyrne

badaralta tuulaxa zamiji xuushan

xaanta Rossiin byxii araduudta

nhee ygehen baigaa.

Orod arad bolbol, xaanfa

pravitielstvodo byr jixeera da-

ruulza baihan, eeriingoe ekono-

micske ba kyltyyrne xygeli-

tiin talaar, byr jixe xozomdo-

hon, tede araduudai sodee bol-

xo ba xygexe jabadalda tu-

halhan baigaa.

Tiumehee, orod aradta Soveed

Sojuuzai araduudai inagladag

jabadal, orod xelende ba orod

kyltyyrede tedeenei duraldag

jabadal eli baigaa.

Aguu jixe orod arad bolbol,

revoliyoonno angiji, xysete

revoliyoonno paartiiji-bol-

şeviigyydei kommuniis paartiiji

baigulhandaa omogorxoxo er-

xetei baigaa.

Orod arad bolbol syleegei ty-

lee temesexe zisejii byxii xyn-

tyreltende olghondoo omogor-

xoxo erxetei baigaa.

Xydelmerisdei ba tariaasadai

zasagai yjede, bolşeviigyydei

paartiiin xytelberi doro, Soveed

Rossii bolbol tyryy indstriial-

na derzaava boloo. Ton tyryy,

xetxeenikeer xujaglagdahan, xe-

den miangan sine faabriguuud

ba zavooduud barigdaa. Olon-

Almaguudai xytelberilegged

bolbol dulaan, tipovoi bair-

nuudai malaa xangaxa ja-

dalda, tonsji baga anxara tab-

ina. Zootexniicceske barilgada

haad xegsedeet erid temesxiin

orondo, xarin zarim xariuus-

gata xydelmerilegged bolbol

namara amaraa xandaza, tere-

niili urmaulza baidag usar-

nuud yseen biše bli. Ziseelxe-

Bargazanal aimaga, xarin

kolxoozuudai pravlieeninyd

bolbol malai bairanuudii bai-

rakhahaarsaldaxadan, almagai

gazrai tahag ba terenel erxi-

legde Budii gegse xemze-

abangy huua baixin gadana,

barliga haataza belhanai tuxai

signalnuudii portefel�oo

xere daraad le jabadag baigaa.

Budii bolbol zootexniicceske

barilgada ton muugaar ja-

baza baihilji medeheer baiza,

ene asudalliji aimgyisdeko-

moi ba BK (b) Paartiiin aikoo-

moi urda tablaag-

gai baihan. Aimaga gazara-

tahag staarsa zootexning Bu-

daajev xadaa, kolxoozuudai tu-

baixa, barilgada tuulaxa ab-

salan ondo xydelmeride tabi-

za, hise teese elgeexe, heer-

bainabdi.

Barilgina brigadaanuudai

dunda politiicceske — zy-

myzyylgiin xydelmeriiji

jabulxa, tyrgere ba ynder

deede sanartalgaa barilgina

objektnyydei xydelmeriiji

dyrygexe xeregte zorluulag-

dahan myriiseji yrgeneer

em xidxe ba ene myrinseede

barilgina ba malazalai brigaa-

danuudai byxii xydelmeriiji

xabaaduulka shuxala baigaa.

Zootexniicceske barilgina ba-

tereentei nigta barisaatai, ma-

lazaliji saasadtan xygzeexe

xeregyd bolbol gansaxau-

teekin-barilgaan, kolxoozi

tyrylegsiin gy, ygeis haa,

gazarai tahagiiji erilegsiin

xereg biše—xarin ene xadaa,

raionoi byxii partorganiza-

canuudai, soveeddyel, byge-

denitili, byxii azalshadi xereg

myn. Gansaxan le iime yslou-

vitogo bidener respyyblie

sooxi barilgina byxii objek-

nydei xydelmeriiji dyryg-

exe, malazalaxi xorololgin xol-

solonguudii usadraza şadaxa

bainabdi.

Barilgina brigadaanuudai

politiicceske — zy-

myzyylgiin xydelmeriiji

jabulxa, tyrgere ba ynder

deede sanartalgaa barilgina

objektnyydei xydelmeriiji

dyrygexe xeregte zorluulag-

dahan myriiseji yrgeneer

em xidxe ba ene myrinseede

barilgina ba malazalai brigaa-

danuudai byxii xydelmeriiji

xabaaduulka shuxala baigaa.

Barilgina brigadaanuudai

politiicceske — zy-

myzyylgiin xydelmeriiji

jabulxa, tyrgere ba ynder

deede sanartalgaa barilgina

objektnyydei xydelmeriiji

dyrygexe xeregte zorluulag-

dahan myriiseji yrgeneer

em xidxe ba ene myrinseede

barilgina ba malazalai brigaa-

danuudai byxii xydelmeriiji

xabaaduulka shuxala baigaa.

Barilgina brigadaanuudai

politiicceske — zy-

myzyylgiin xydelmeriiji

jabulxa, tyrgere ba ynder

deede sanartalgaa barilgina

RSFSR-ei Verxoovno Soveedei negedegeer Seessi

(Depytaad I. S. XOXLOOVOI doklaadai tygesel)

xadaa eneeniji myrgeze buta-sosigdioxol baixa. (Aplodis-meentnyyd).

Nyedyyd, ede bygedijl manai Soveed Sojuuzaar araduud ba manai Rossiisko Respyblikin araduud jaaza tui-laab g e x e d e , socialis baigualtai tolgoido manai Byxesuuzaar Kommunis paarti, manai voozdu nyxer Staalin baina. (Aplodis-meentnyyd). -

Nyedyyd, manai xizaarnuud, oblastinuud ba avtonoomno respyyblikenyde azaxil bolhnuud xubilantuud bolbola xizaarnuud, oblastinuud ba avtonoomno respyyblikenyde ypravleenil oorganuudai eriingee doodo şatia corga-nuudai dytexen baixili ba operativna, todorxoi baixa ja-badalnuudil xytelberili preaktikada oruulxili erine.

Egee ilmekee, manai respyblikin Konstituuciin zarim statjaanuudil xubilgaxa ba nemexe tuxai zakooni projekti Rossiisko Respyblikin Verxoovno Soveedei Negedexi Seessilin yzemzede tabigdana.

Ede xubilantuud ba nemel-tennydil oruulxa usar bolbol S S S R-ei Konstituuciin zarim statjaanuudil xubilgaxa ba xamexa tuxai SSSR-ei Verxoovno Soveedei negedexi Seessilin togtoolhoo myn dul-diidahan baina.

Soveeddydel Byxerossiisko XVII Onso sjeed deere Rossiisko Respyblikin Konstituuciin batalan abhanhaa xoiş zil xaxad yngerees. Ene sagal tor-şo zaa, Byxerossiisko Centraalna Gylsedexxe Komiteedel hanamzaar, SSSR-ei Verxoovno Soveed bolbol, Rossiisko Soveed Federativna Socialis Respyblikin administrativna xubaardara xabaadara, SSSR-ei Konstituuciin 22-doxi statjaada xubilalta oruulhan baina, ene rezyultaadta, RSFSR-ei administrativna xubaardara ilme xubilantuud bolhon baina:

RSFSR-ei Konstituuciin 14-dexi statjaasoo xizaarnuud—5, oblastinuud—19, avtonoomno respyyblikenyd—17 ba avtonoomno oblastinuud—6 geze xaraagdahan baina.

SSSR-ei Verxoovno Soveedei Negedexi Seessi deere oruul-dahan xubilaltataiga, SSSR-ei Konstituuciin 22-doxi statjaasoo bolbol, xizaarnuud—5, oblastinuud—27, avtonoomno respyyblikenyd—17 ba avtonoomno oblastinuud—6 baixa geze olhon baina. Tereenee gadan, RSFSR-ei Konstituuciin 19-dexi statjaataitaarulan, Byxerossiisko Centraalna Gylsedexxe Komiteedel togtoohn, 1938 onoi main 27-noi yderei togtooloor ba SSSR-ei Verxoovno Soveedei Prezidiumi 1938 onoi main 28-nai yderei yazaaraar, Leeningrad oblas-tihoo tahlagdahan Myrmanska oekrugai gooroduud ba

raionuud, Kareelska avtonoomno respyyblikenehe tahagdahan Kandalaaksska raiion sostaatvalgaar, Myrmanska oblasti baigualdahan baina.

9 oblastinuud sineer em-xidregde: Noovo-Sibirske, Vologodsko, Myrmanska, Or-loovsko, Rostovsko, Riazansk, Tamboovsko, Tyylske ba Citiinske.

5 xizaarnuudai bai-xadan, iime xubilata boloo: eneenei urda tee baikan Azoo-Cernomoorsko xizaar xadaa Roostovsko oblasti ba Krasno-darska xizaar bolzo xubaag-daa. Xito-Kavkaazska xizaar bolbol Grigoori Konstantino-vic Ordzonikidzil duradxaliji mynxezyylxe tuxai, SSR Sojuuza CGK-al togtooloi yndheer, Ordzonikidzil xizaar bolgon nerelegdee. Zaapadna-Sibirske xizaar bolbol Altain xizaar ba Novosibirsko ooblasti bolon xubaagdaga.

Xydelmeril ba tarlaasadai socialis gyrenei bexizeige, socialis azaxii ba kyltyyriin x y g z e l t e , olonitlin materiaalnsa xangagdamal bai-dal ba politiceske aktivnos-tiin d e e s e l e l g e , ede bygede bolbol, manai azaxii ba kyltyyriin xygzeltil ene xemzeedaa tarlaaxara, zasaga organili emxidkexi iime em-xidkeli baigulga surala bai-hanliji toxloolduulna.

Sinedxen bexizylegdehen xizaarnuud ba oblastinuud uga jike territooritoi, 7-8 mil-lioon xyrter xyn zontoi, 100 120 xyrter raioonuudat, 2 mianga garan selsoveddydtel, 10 miangan kolkozuudat g. m. baina.

Zlsee bolgozo, sinedxen em-xidkexi xizaarnuud ba oblastinuud azaxii baldai tuxai xedexen too barimtanuudil xaruulhuu. Altain xizaar ba Novosibirsko ooblasti bolgon xubaag-dahan, Zaapadna-Sibirske xizaar bolbol, 900 mianga kvadraatna kilomeetr territoori eze-leze baikan, 120 raioonuudat, 2326 selsoveddydtel, 6230 mil-angan xynzontoi, eneenei 1900 miangiilis goorodoixid bai-gaa. Ene xizaari tarligiin plo-sads 6600 miangan gektarane xizaarta 12 deede hurguliuud, 65 teeknymydd, 7350 hurguliuud baikan baina.

Delxi deerei ton bajalig suluu nyryhenei basseina-Kyzbaas bolbol Zaapadna-Sibirske xizaarta orohon baina. Tende jixenyd metallurgicalske ba ximličeske kombinaaduud ba elektrostaanca-nuud bii baigaa. Sine tymer zam tabigdaa. Sine zavo-dud barigdahan, sine gooro-dud urgahan baina: Azeero-Syzeenske, Keemerovo, Lee-

ninske-Kyzneecke, Staalinska, Prokoopsjevsko.

Zaapadna-Sibirske xizaarhaa taraharan, Altain xizaar bolbol 271 mianga 700 kvadraatna kilomeetr territoori ezeldeg, 55 raioonuudat, 954 selso-veddydtel ba 2,3 milioon xyn zontoi. Ene xizaar cente-tyrood Barnayyili toirood Altain talai boldog, ene xadaa baigaallinguang ysolovioor Si-blirin xydeezalai raioonuudat ton erximilb myn. Ende se-nicee, saaxarna svlooklin ta-rliga xegdedeg, malazal xyg-ze baina.

Sineer emxidkexi Noovo-Sibirske ooblasti 57 raioonuudat, 1257 selsoveddydtel ba 4 milioon garan xyn zontoi baina.

Xubaagdaxingaa urda, Moskva ooblasti 121700 kvadraatna kilomeetr territooritoi, 129 raioonuudat, 4693 selsoveddydtel, 13 milioon şaxuu xyn zontoi baigaa. Soveed Sojuuza byril azyledberiin 18 proc. şaxuu, Rossiisko Respyblikin byxii azyledberiin 25 proc. şaxuu Moksaa ooblasti baigaa.

Sinedxen emxidkexi Noovo-Sibirske ooblasti 49400 kvadraatna kilomeetr territooritoi, 52 raioonuudat ba 2071 selsoveddydtel neged-kedeg, 4,5 milioon xyn zontoi (Moskva goorodgigee) baina.

Ede byxii medeenyd bi-

bende jyy xaruulnab gexede,

Rossiisko respyblikin xizaarnuud ba oblastinuudil xubaan tahalaxadaa, Byxerossiisko Centraalna Gylsedexxe Komiteedel Prezidium zib togtool garga, eneenei batalaxadaa, SSSR-ei Verxoovno Soveedei Negedexi Seessi ton zybeer xandaan geze xaruulna. RSFSR-ei Konstituuciin 14-dexi statjaagai tusxai projekti RSFSR-ei Verxoovno Soveedei Seessilin batalgada oruulhan baina. SSSR-ei Konstituuciin zarim statjaanuud xubilantuud ba nemeltennydil oruulxa tuxai, 1938 onoi janvaraiin 15-nai yderei zakoohna duldil-daxa xubilantuud myn oruul-dahan. SSR Sojuuza Verxoovno Soveed bolbol, SSSR-ei Ar-komsovedei dergedexi, xyde-azaxiin produuktanuudil beledrexe komitedi xubilgaxa ba Dotoodo xudalaanai Aradai Komissariaadijli Xudalaanai Aradai Komissariaadai geze nerlenen baina.

Zlsee bolgozo, sinedxen em-xidkexi xizaarnuud ba oblastinuud azaxii baldai tuxai xedexen too barimtanuudil xaruulhuu. Altain xizaar ba Novosibirsko ooblasti bolgon xubaag-dahan, Zaapadna-Sibirske xizaar bolbol, 900 mianga kvadraatna kilomeetr territoori eze-leze baikan, 120 raioonuudat, 2326 selsoveddydtel, 6230 mil-angan xynzontoi, eneenei 1900 miangiilis goorodoixid bai-gaa. Ene xizaari tarligiin plo-sads 6600 miangan gektarane xizaarta 12 deede hurguliuud, 65 teeknymydd, 7350 hurguliuud baikan baina.

Delxi deerei ton bajalig suluu nyryhenei basseina-Kyzbaas bolbol Zaapadna-Sibirske xizaarta orohon baina. Tende jixenyd metallurgicalske ba ximličeske kombinaaduud ba elektrostaanca-nuud bii baigaa. Sine tymer zam tabigdaa. Sine zavo-dud barigdahan, sine gooro-dud urgahan baina: Azeero-Syzeenske, Keemerovo, Lee-

1938 onoi ijyliiin 17-noi zasedaaniiin yderei temdeglel

Ijyliiin 17-noi yder 1 çaa-sta, RSFSR-ei Verxoovno Soveedei zasedaaniiin zaal soi, depytaaduud ba ailsad suglaran-ral baina.

Seesi bolbol RSFSR-ei Verxoovno Soveedei mandaadna komissiin doklaad duulaba. RSFSR-ei Verxoovno Soveedei tyryylegse nyxer A. A. Zdaanov bolbol mandaadna komis-siin tyryylegse— Jaroslavsko oblasti Galliçska oekrughoo depytaad nyxer A.I. Şaxyyrin da yge ygebe.

Doklaadçig bolbol RSFSR-ei Verxoovno Soveedei hun-galtiin c e n t r a l p a hunguuliin komissiin tyryylegse nyxer A. A. Zdaanov bolbol mandaadna komis-siin tyryylegse— Jaroslavsko oblasti Galliçska oekrughoo depytaad nyxer A.I. Şaxyyrin da yge ygebe.

Mandaadna komissiin doklaad tuua Moskva goorodoi Fryzenske hunguuliin oekrughoo depytaad oordento-poeed V. I. Leebedev-Kymaç yge xelebe.

Tereenei uadaa yge xelehen depytaad M.V. Sarliçeva bolbol, RSFSR-ei Verxoovno Soveedei Mandaadna komissiin doklaad tuua Moskva goorodoi Fryzenske hunguuliin oekrughoo depytaad oordento-poeed V. I. Leebedev-Kymaç yge xelebe.

Seesi bolbol depytaad Sarliçevaagai oruulhan duradxaliji negen duugaar abba.

Saaşan, RSFSR-ei Verxoovno Soyeed bolbol depytaats ka ujalanuudtal xolbootol gargaanuudilij depytaaduudtylexe tuxai asuudalda o-robo.

Ene asuudal tuua Tyylske oblastiin Veneevske hunguuliin okrughoo depytaad I. A. Vlaasov yge xelebe.

Seesi bolbol depytaad Vlaasov oruulhan duradxaliji negen duugaar abba.

Enegeer, RSFSR-ei Verxoovno Soveedei gurbadaxi zasedaani dyyrebe.

ZURAG DEERE: SSSR ei Verxoovno Soveedei de pytaad, gabijaata byrovoi maaster—, Kergeez neefte— treestitil erxilegse nyx. Aga Meimatayyla gegse (zyyn tehee) Azerbaidszan SSE ei Verxoovno Soveedei hunga-xa, № 2 Staalinska hunguuliin oekrugto (Baku) bylleteen abza baina. Ende nyx. Moolotov ballotiiravalagdahan baina.

(Sojuuzfoto).

Protivovozduušna huralsal

Ijyliiin 19-de, PVZ-oi kyl-tyrriin Dvoreec dotor 1000 sa-xuu xynyyd suglarza, yng-heren ydernyyde Ulaan-Yde goorodo jabuulagdahan, protivovozduušna huralsal dyn-gyyd tuxai xelsebe.

Ende nyx Riazaancev, Pet-roov ba Toçilov geged bo-gonixonuud doklaaduudil xelebe.

Riazaancev, doklaad soogoo xeledede, protivovozduušna huralsal jamaraa ynggergege-dehenei tuxai todorxolgoor xele-je zuuraa, huralsalai yjede toxiooldohon dutuu dundanu-dilij eliriyen xelebe. Huralsalai yjede tamer zamai traansport bolbol ton muugaar xan-daa, jyyp gexede, trevoogin bolzo baixa yjede, "manal traansport galgygeor azallaad sadaxagi jym" geze jamarsji xyndegil saltagaanaar staancu deere nosozu baihan elektrivestvonyydiuntaradaaggyl baigaa. Trevoogin bolzo bai-hada, galas untaraangyi baixa jabadal bolbol ogto bolxogyl, kerbee daisanal orozo jirebel bide ende bainabdi gehen tem-deg bolxo zergetel bolno.

Myn meedike - sanitaarna gryppre ton muu xydelhen baina. Jyyp gexede, agaara "dabtololgjin" yjede xoro gemteegdehen graazdanuud uadaa sag soo argalamziin orond jabuulagdaagyl ba argalamziin orondo oşbosjtu tuhalamza xyrgejiljin uadaa sag soo xylieze baihan faaktnuu ali olon baigaa.

Trevoogin yjede toxiooldohon dutuuuud olo, tiigebes, urda zilnyydtieboldog trevoogitol siçelbel, amzal-ta nuud bil baina.

Mynee zilde Ulaan-Yde goorodo 2 daxin trevoogo bolxo johoto baihan aad, negenlii ynggergegebe.

Manai zorilgo xadaa, bolxo johoto trevoogilj xysed haimbeledxelteiger ba emxiteiger ynggerge jabadal bolno. Ende suglaragsad xadaa, bolzo yngrehen, vzduusna trevoogito xorooldohon dutuuuudhau yroog xele, xoişodoo bolxo johoto PVO-goi huralsalij xysed amzaltataiga ugtaxabdi geze xelsebe.

C.

Respyblike dotor

BMASSR-ei Arkomsovedei ijyliiin 16-nai togtoomin joh-hor, Xorilin ba Zediin aim-guudta iskyssstvenne joh-hor oroondo oruul-xa teexniggyidilj beledxel-nege harilin kyryse emxidkex-dene.

Gebel, Xorido—25 xyn, Zede-de—15 xyn ede kyyrsenydye huralsaxa baina.

argy myn. Bidener bolbol silosoosi byxii aşa tuhlij too-lo xoygibdi, jyndeb gexede, silo-sol bolbol tezeeli asuudal-nuudilij siidxeen egeel zib argy geze, olonxi kol-xoozud eehediingee praktk ka deerehe medehen baihan. Yingregse zilnyydtie Buriaad Mongol respyblikin kolxo-zuudil silosoavaanida exilen orozo baixa yjeer, silosoava-niin plaantiij tahaldulxilji malazalij unagaçilj hede-hen, byrzyaazna nationalistund ba xorologsod xadas, Buriaad Mongol ysolesido silosoava-nili jabiulza bolxogyi gen-geye taraahan baigaa.

Xorololgjin ene teori bolbol Buriaad-Mongol respyblikin kolxozuudil praktk kaart butu xoygidehenei baina. Ene usan-haş, melazal deere aradai das-dai xehen xorololgjin xolşo longuidilij şuud usadaxaxi tulada, byxii malazal deere ydelmerilje baigaa kolxoozu-guudilji silosoos daralgada xan-dulza, plaanaa dyrygexilin bu-lylybselen dyrygexilin tylex kolxozuud ba gazartariaalan-gai oorganuudai xytelberleg sed temesexe ujalgtatai.

Blaajev.

Silosovaani bolbol tezeeli-

nydilij xadagalxiin erim

xergetel.

MTS uadal direektoryyd-

xadaa, silosoavaanilin xy-

delmerinydilje erim traak-

tor, ba traktorlistnuudilji to-

miloz, silosoavezekin xydelme-

rydilje erim hain tezeel bolgodog ba

tezeelnydilje silosoavaani bol-

bol maluudai produktivs-

iliyi deeselyylxilin ba yse-

kyltyyrne ylterei malnu-

dilij ydxexili ysloovl baigul-